

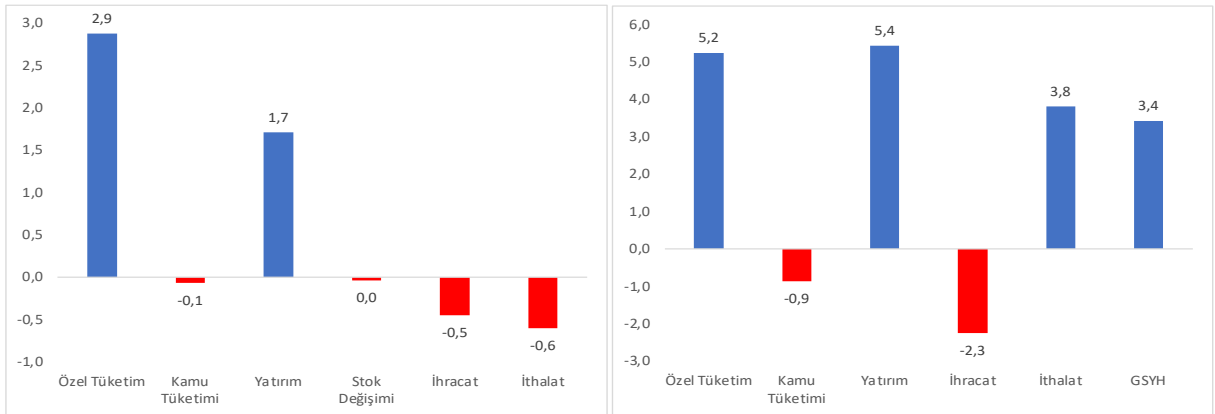
ÖZEL TÜKETİME DAYALI BÜYÜME

Seyfettin Gürsel¹ ve Saliha Tanrıverdi²

Yönetici Özeti

Türkiye ekonomisi 2025 yılının dördüncü çeyreğinde yıllık yüzde 3,4, çeyreklik bazda ise yüzde 0,4 büyüdü (Şekil 2). 2025'in dördüncü çeyreğinde Türkiye ekonomisindeki büyümeye en büyük katkı özel tüketimden kaynaklandı. Özel tüketimdeki artış bir önceki çeyreğe göre yüzde 1,6'dan yüzde 4,2'ye yükseldi. Yıllık yüzde 5,2 artan özel tüketim, toplam büyümenin 2,9 puanını tek başına karşıladı. Yatırımlar yıllık bazda yüzde 5,4 artarak büyümeye 1,7 puan katkı yaparken çeyreklik bazda yüzde 0,3 geriledi. Diğer bileşenlerin büyük çoğunluğu ya zayıfladı ya da büyümeyi aşağı çekti. Kamu tüketimi hem yıllık hem çeyreklik bazda daraldı. İhracattaki yüzde 4,5'lik çeyreklik gerileme ve ithalattaki yüzde 4,3'lük artış, dış ticaretin çeyreklik büyümeyi 1,2 puan aşağı çekmesine yol açtı. Stok değişiminin çeyreklik büyümeye 0,8 puanlık katkısı olmasaydı, çeyreklik büyüme yüzde 0,4'ün belirgin biçimde altında kalacaktı. Önümüzdeki dönemde büyümenin seyri, TCMB'nin para politikası duruşuna ve özel tüketimdeki ivmenin sürdürülebilirliğine bağlı olacaktır.

Şekil 1: GSYH alt kalemlerinin 2025 4. çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre büyümeye katkıları (sol şekil) ve büyüme oranları (sağ şekil)

Kaynak: TÜİK, Betam.

¹ Betam, seyfettin.gursel@bau.edu.tr

² Betam, saliha.tanriverdi@bau.edu.tr

Özel tüketim üç kat hızlandı

2025 yılının dördüncü çeyreğinde mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış rakamlara göre özel tüketim geçen yılın aynı çeyreğine kıyasla yıllık yüzde 5,2 artarak yıllık büyümeye 2,9 puan katkı yaptı. Üçüncü çeyrekte özel tüketim yıllık yüzde 4,3 büyümüşü (Tablo 1). Bir önceki çeyreğe göre ise özel tüketim yüzde 4,2 artarak çeyreklik büyümeye 2,3 puan katkıda bulundu. İkinci çeyrekten üçüncü çeyreğe ise özel tüketimde yüzde 1,6 artış olmuştu (Tablo 2). Özel tüketimdeki artış son iki yılın en yüksek düzeyindedir.

Tablo 1: GSYH alt kalemlerinin 2025 3. ve 2025 4. çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre büyüme oranları ve büyümeye katkıları

	2025Q3		2025Q4	
	Değişim (%)	Katkı (yüzde puan)	Değişim (%)	Katkı (yüzde puan)
Özel Tüketim	4,3	2,3	5,2	2,9
Kamu Tüketimi	2,5	0,3	-0,9	-0,1
Yatırım	11,5	3,5	5,4	1,7
Stok Değişimi		-0,4		0,0
İhracat	-0,8	-0,4	-2,3	-0,5
İthalat	4,4	-1,4	3,8	-0,6
GSYH	3,8		3,4	

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2: GSYH alt kalemlerinin 2025 3. ve 2025 4. çeyrekte bir önceki çeyreğe göre büyüme oranları ve büyümeye katkıları (mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış)

	2025Q3		2025Q4	
	Değişim (%)	Katkı (yüzde puan)	Değişim (%)	Katkı (yüzde puan)
Özel Tüketim	1,6	0,9	4,2	2,3
Kamu Tüketimi	1,7	0,2	-1,7	-0,2
Yatırım	3,7	1,2	-0,3	-0,1
Stok Değişimi		-3,1		0,8
İhracat	2,7	0,7	-4,5	-1,2
İthalat	-3,8	1,1	4,3	-1,1
GSYH	1,0		0,4	

Kaynak: TÜİK, Betam

Yatırımlar yıllık bazda artarken çeyreklik bazda geriledi

2024 yılındaki büyüme değerlendirmelerinde görülen yatırımlardaki güçlü artış bu çeyrekte de azalarak da olsa devam etti. Yatırımlar 2025'in dördüncü çeyreğinde yıllık bazda yüzde 5,4 artarak büyümeye 1,7 yüzde puan katkı yaptı (Tablo 1). Çeyreklik bazda ise bir önceki

eyreğe kıyasla yüzde 0,3 azalarak büyüme oranını 0,1 puan düşürdü. nc çeyrekte ise yatırımlarda büyüme ikinci çeyreğe kıyasla yüzde 3,7'ydi (Tablo 2).

Dış ticaret büyümeden 1,2 puan götürdü

2025 yılının dördüncü çeyreğinde mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış rakamlara bakıldığında ihracatın bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 4,5 azaldığı, ithalatın ise yüzde 4,3 arttığı görülmektedir. Net ihracat çeyreklik bazda büyümeyi 1,2 puan düşürmüştür (Tablo 2). Yıllık bazda ise ihracat yüzde 2,3 düşerken ithalatı yüzde 3,8 artış olmuştur. Neticede dış ticaretin büyümeye katkısı yıllık bazda eksi 1,1 puan oldu. Bu katkı bir önce çeyrekte eksi 1,8 puandı (Tablo 1).

Kamu tüketimi hem yıllık hem çeyreklik bazda daraldı

2025 yılının dördüncü çeyreğinde mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış rakamlara göre çeyreklik bazda kamu tüketiminde yüzde 1,7'lik bir düşüş yaşanırken büyümeye katkısı -0,2 puan oldu (Tablo 2). Kamu harcamaları 2025'in dördüncü çeyreğinde yıllık bazda yüzde 0,9 daralıırken, büyümeyi 0,1 puan düşürmüştür (Tablo 1).

Stok değişimi 3,1 puanlık yükten 0,8 puanlık katkıya dnd³

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış veriye göre üçüncü çeyrekte çeyreklik büyümeyi 3,1 puan düşüren stok değişimi, dördüncü çeyrekte 0,8 puan arttırdı (Tablo 2). Bu teknik toparlama dördüncü çeyrek büyümesinin yüzde 0,4'n altına düşmemesini sağladı. Bir nceki çeyrekte yıllık büyümeye -0,4 puan katkı yapan stok değişimi bu çeyrekte yıllık büyümeyi etkilemedi (Tablo 1).

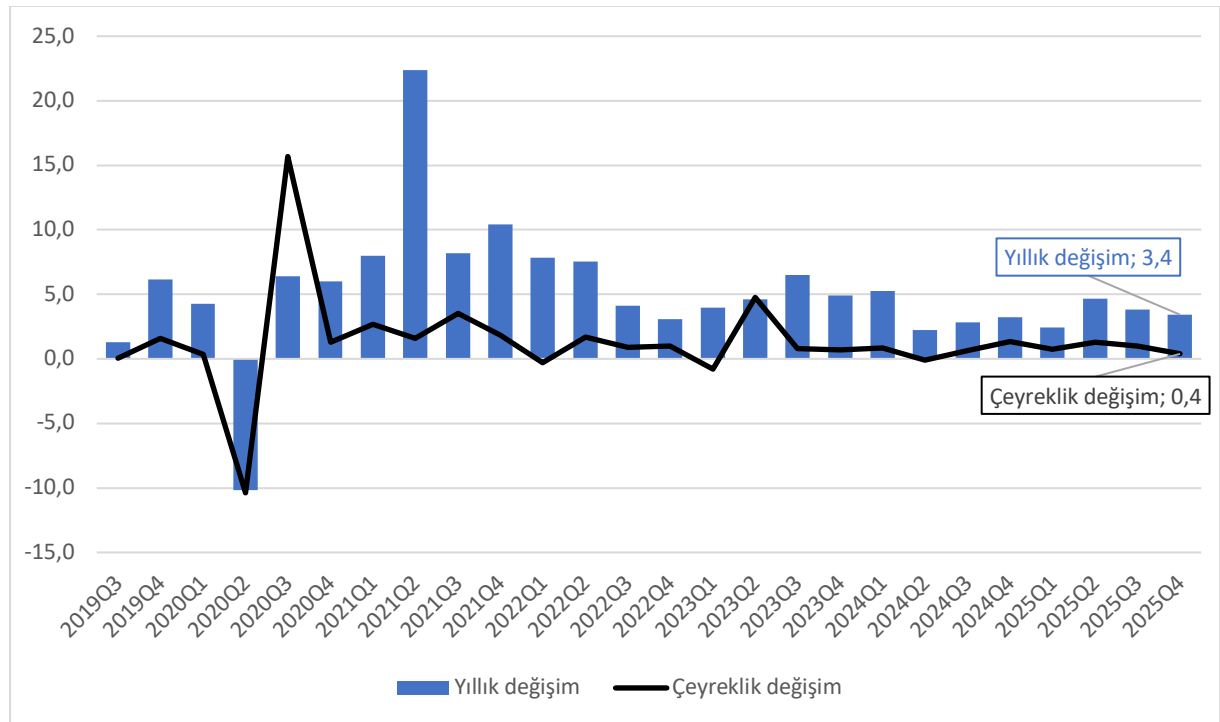
Büyümenin geleceği: 2026 büyümesi tüketim ivmesine ve para politikasına bağlı

şekil 2'de görüldüğü üzere 2025 boyunca çeyreklik büyüme ivmesi yavaşlamış, yıllık büyüme ise bir önceki yıla kıyasla toparlanma kaydetmiştir. Bununla birlikte dördüncü çeyrek büyümesi neredeyse tek ayaklıdır. Özel tüketimin desteği dışındaki bileşenler büyümeyi

³ "TK yeni milli gelir serilerini hesaplarırken zincirleme hacim endeksi yöntemini kullanıyor. Zincirleme yöntemde hem toplamsallık sorunu olduğu hem de "stoktaki değişiklikler" kalemi için zincirlenmiş endeks tretilemediği için stok değişiminin büyümeye katkısı kolayca hesaplanamamaktadır. Zincirleme hacim endeksi yaklaşımında stok değişimi kaleminin büyümeye katkısının nasıl hesaplanacağını yayınladığımız araştırma notunda detaylı olarak tartışmıştık (bkz. Betam Araştırma Notu 17/217).

taşıyacak güçte değildir. Özel tüketimdeki güçlü artış ve yatırımların katkısı birlikte değerlendirildiğinde dikkat çekici bir tablo ortaya çıkmaktadır. Üçüncü çeyrekten dördüncü çeyreğe özel tüketimde büyüme yüzde 1,6'dan yüzde 4,2'ye sıçradı. Bu üç kat hızlanma, 2025'in dördüncü çeyreğinde neredeyse tüm büyümeyi tek başına taşıyan bir ivme olmuştur. Çeyreklik bazda özel tüketimin son iki yılın en yüksek çeyreklik artışını kaydetmesi, kredi faizlerindeki gevşemenin ve kampanyalı finansman imkânlarının tüketici talebini önemli ölçüde canlandırdığına işaret etmektedir. Öte yandan yatırımların yıllık bazda artmaya devam etmesine karşın çeyreklik bazda yüzde 0,3 oranında gerilemesi, yatırımlarda ivmenin zayıflamaya başladığının erken sinyali olarak okunabilir. İhracatın çeyreklik bazda yüzde 4,5 daralması ve ithalatın aynı dönemde yüzde 4,3 artmasıyla dış ticaret dengesi belirgin biçimde bozulmuştur; bu eğilimin sürmesi durumunda net ihracatın büyüme üzerindeki olumsuz baskısı önümüzdeki dönemde de devam edebilir. Kamu tüketiminin hem yıllık hem çeyreklik bazda daralması, mali disiplin çabasının da büyüme üzerinde sessizce frene bastığını göstermektedir. TCMB'nin parasal sıkılaştırma hızı ve kredi koşullarındaki gelişmeler, 2026 büyüme performansının belirleyici değişkenleri olmaya devam edecektir. Bu koşullar altında 2026 yılı büyümesinin yüzde 4 civarında seyretmesi beklenmektedir.

Şekil 2: Bir önceki çeyreğe ve geçen yılın aynı çeyreğine göre GSYH büyüme oranları

Kaynak: TÜİK, Betam